

ÖSTERSUNDS
KOMMUN
STAAREN TJELTE

Nämndens verksam- hetsplan 2023

Vård- och omsorgsnämnden

ÖSTER
SUND

1 Nämndens ansvarsområde

Vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde är att fullgöra socialtjänstens uppgifter och insatser utifrån bestämmelserna i socialtjänstlagen (målgruppen äldre och personer med funktionsnedsättning och deras anhöriga), lag om stöd och särskild service till vissa funktionshindrade (undantaget insatsen korttidstillsyn) och insatser, avgifter och upphandling enligt lagen om kommunal befogenhet att tillhandahålla servicetjänster åt äldre personer.

I ansvarsområdet ingår sjukvårdens uppgifter och insatser utifrån bestämmelserna i hälso- och sjukvårdslagen när det gäller den kommunala hälso- och sjukvården. Nämnden ansvarar också för upphandling och tillsyn enligt lagen om valfrihetssystem inom nämndens ansvarsområde.

2 Nämndsordförande har ordet

I Östersunds kommun ska medborgarna ha möjlighet till ett självständigt liv oberoende av om man är yngre, äldre eller har en funktionsnedsättning.

Forskning och utveckling går framåt och med det även utvecklingen av digitala hjälpmedel som ökar möjligheterna för ett självständigt liv. En ökad säkerhet i hantering av läkemedel med digital signering.

Vård och omsorg ska bedrivas med god kvalitet formad utifrån individens behov och förutsättningar så väl i omsorgen om personer med funktionsnedsättning som i äldreomsorgen. Åtgärder och insatser ligger i linje med den lagstiftning som styr verksamheterna.

Den vård och omsorg som ges ska fortsättningsvis vara präglad av ett förbyggande, hälsofrämjande och rehabiliterande tankesätt.

Vi har under lång tid drabbats av en pandemi som påverkat både våra medborgare i behov av vård och omsorg och våra medarbetare. Även om det i nu läget är kontrollerbart så fortsätter arbetet med att förhindra smittspridning genom god basalhygien, skyddsutrustning, utbildning och samarbete med regionens smittskydd samt att följa Folkhälsomyndighetens rekommendationer.

Insatserna ska prioriteras såväl i verksamheterna hos våra medborgare som hos våra medarbetare. Med utveckling av hälsofrämjande arbetsplatser och möjlighet till kompetenshöjande insatser är Östersunds kommun en attraktiv arbetsgivare. Rekryteringsbehovet är stort bland alla yrkesgrupper inom vård och omsorg. Äldreomsorgslyftet pågår där i nuläget 58 medarbetare utbildar sig på deltid för att få undersköterskekompetens.

Den demografiska utvecklingen visar på ökat antal äldre under de närmaste 10 åren och detta betyder långsiktiga prioriteringar, bland annat av nya äldreboenden för att kunna möta kommande behov.

Det nya särskilda boendet på Bangårdsgatan står klart under våren 2023. Då finns det möjlighet att fasa ut äldre lokaler. En översyn av renoveringsbehovet på övriga särskilda boenden är utförd och åtgärder planerade. Personalparkeringarna vid Häradsgården i Lit kommer stå klara inför vintern med carports och laddningsstolpar allt för att underlätta medarbetarna arbetssituation.

Vi strävar efter samverkan med övriga kommuner i länet för att skapa de bästa lösningarna där många olika utförare av vård och omsorg – Externa utförare och kooperativa lösningar -är ett naturligt inslag tillsammans med kommunens egen drift. Möjlighet att välja utförare av hemtjänst i hela kommunen gör att LOV utvidgas.

Maten som serveras på våra särskilda boenden är fortsatt en aktuell fråga. Därför ska köken på Häradsgården i Lit och Änggården i Brunflo som lagar maten på plats utvärderas för att vi

bättre ska bedöma utvecklingen av flera kök. På grund av rådande pandemi har flera av våra verksamheter varit stängda och utvärderingar har inte genomförts. Ökat medborgarinflytande uppnås genom dialog med målgrupperna.

Inom ramen för WHO:s nätverk Age Friendly Cities and Communities utvecklas en åldrandevänlig kommun. En kommun som görs tillgänglig för alla genom att detta berör arbetet i alla kommunens nämnder.

Östersunds kommun är samisk förvaltningskommun. Det betyder att det ställs särskilda krav på kommunen att stärka samernas ställning genom att inventera språkkunskaper och kulturkompetens i kommunens förvaltningar. Vård och omsorgsnämnden arbetar sedan en tid tillbaka med samisk samrådsgrupp för att tillgodose målgruppens behov.

Lise Hjemgaard Svensson

Ordförande

3 Kommunövergripande mål och uppdrag

Nämnden ska bidra till måloffyllelse av kommunfullmäktiges åtta kommunövergripande mål i budget 2023 genom följande uppdrag per mål:

3.1 I Östersunds kommun får medborgarna stöd, vård och omsorg och lever ett självständigt liv

Uppdrag.	Förtydligande av uppdrag	Notering uppdrag
 Stärk kommunens förutsättningar att förebygga suicid genom framtagande av evidensbaserade metoder (VON)	Varje år tar ca 1 500 personer sitt liv i Sverige. Suicid är den vanligaste dödsorsaken bland män i åldrarna 15–44 år och den näst vanligaste bland kvinnor i motsvarande ålder. Suicid är den huvudsakliga orsaken till för tidig död bland personer med psykisk störning och en fjärdedel av alla suicid sker bland äldre över 65 år. Uppdraget innebär att ta del av aktuell forskning och ta fram de metoder som ger störst effekt för att minska antalet suicid.	
 Stärk kommunens förutsättningar att motverka psykisk ohälsa genom framtagandet av evidensbaserade metoder (VON)	Den psykiska ohälsan ökar i samhället. Psykisk ohälsa är ett samlingsbegrepp för tillstånd av olika svårighetsgrad och varaktighet. Hit räknas psykiatriska tillstånd, men även vissa psykiska besvär som kan yttra sig som nedstämdhet, oro eller sömnbesvär. Psykiatriska tillstånd omfattar både psykiska sjukdomar och syndrom (t.ex. depression, utmattningssyndrom, bipolär sjukdom)	

Uppdrag.	Förtydligande av uppdrag	Notering uppdrag
	<p>och psykosjukdomar) samt neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Orsaker till psykisk ohälsa kan skilja sig åt mellan både olika individer och grupper i samhället. Olika former av psykisk ohälsa kan även medföra olika behov av förebyggande insatser. För att använda kommunens skattemedel så effektivt som möjligt är det viktigt att utgå från evidensbaserad kunskap vid prioritering och beslut om åtgärder. Uppdraget innebär att gå igenom den evidens och beprövad erfarenhet som finns inom området för att identifiera vilka samhällsinsatser som bäst skulle kunna motverka psykisk ohälsa och utifrån det lämna förslag om vilka åtgärder som bör genomföras.</p>	
<p>W Genomföra åtgärder för ökad jämställdhet enligt resultat från den analys som Forum för jämställdhet tagit fram.</p>	<p>Forum för jämställdhet har efter genomlysning av Vård- och omsorgsförvaltningen givit följande tre rekommendationer att arbeta vidare med för ökad jämställdhet: Förbättra den könsuppdelade uppföljningen. Fördjupad analys av biståndsbedömningen Verksamhetsnära utbildningsinsats för äldreomsorgspersonal (Säkerställa att personalen har goda arbetsvillkor.)</p>	<p>Uppdraget genomförs via aktiviteter inom HFK-medborgarens fokus inom område Motverka ojämlikhet i hälsa. Uppdraget berör främst Enheten för ledningsstöd, Myndighetsenheten, Uppdragsenheten, Sektor hemtjänst/särskilt boende och Sektor funktionshinder.</p>
<p>W Genomlys hur förvaltningen kan bedriva uppsökande verksamhet för att sedan påbörja arbetet med uppsökande insatser.</p>	<p>Enligt socialtjänstlagen ska socialnämnden informera medborgare om socialtjänsten i kommunen och genom uppsökande verksamhet och på annat sätt främja förutsättningarna för goda levnadsförhållanden. Socialstyrelsen undersöker årligen om kommunerna bedriver någon uppsökande verksamhet kopplats till olika målgrupper via sina enkätfrågor i öppna jämförelser. Vård- och omsorgsförvaltningen bedriver idag ingen specifik uppsökande verksamhet riktad till personer som vi inte har kännedom om.</p>	<p>Uppdraget berör främst Uppdragsenheten, Sektor funktionshinder och Sektor hemtjänst/särskilt boende.</p>
<p>W Utforma förslag till ny(a) modell(er) för ersättningar och avgifter.</p>	<p>Vid ledningens genomgång av kvalitetsledningssystemet 2022 framkommer att det fortfarande råder kvalitetsbrister i processen för avgiftshantering (som påverkar medborgare i form av felaktiga avgifter). Eftersom avgifterna och ersättningarna påverkar varandra behöver båda områdena ses över gemensamt. Tidigare har förvaltningsledningen givit i uppdrag att under 2022 göra en fortsatt översyn av ersättningsmodeller, ersättningsnivåer och avgifter (inklusive att se över resursfördelning LSS/DV) för att presentera förslag till förändringar. En av förvaltningens identifierade</p>	<p>Uppdraget berör främst Uppdragsenheten, Enheten för ekonomi och administration samt Myndighetsenheten. Uppdraget rapporteras av Enheten för ekonomi och administration.</p>

Uppdrag.	Förtydligande av uppdrag	Notering uppdrag
	risker i 2022 års interkontrollplan är: Risk att medborgarna debiteras felaktiga avgifter.	
<p>Öka äldres och funktionsnedsattas upplevelse av frihet, tillgänglighet och rådighet över den egna vardagen genom att öka tillgången till och nyttjandet av, moderna hjälpmedel och välfärdsteknik (VON)</p>	<p>I de politiska planeringsförutsättningarna står att moderna hjälpmedel och digitalisering ska användas för att öka medborgarnas upplevelsen av frihet, tillgänglighet och rådighet över den egna vardagen. Utvecklingen och användandet av välfärdsteknik är en förutsättning för att kunna möta medborgares behov i framtiden. Välfärdsteknik kan leda till att fler blir självständiga, aktiva och delaktiga i sin vardag. Utvecklingen inom välfärdsteknik skapar också stora möjligheter för både medborgaren och kommunen. Även om ny teknik ses som en möjlighet kan den även vara exkluderande för många målgrupper. Det är därför viktigt att kommunen tar ansvar för att möta medborgare med särskilda behov och finner lösningar för dessa medborgare när ny välfärdsteknik introduceras. Uppdraget innebär att öka tillgången till välfärdsteknik samt tillgängliggöra välfärdstekniken på ett sådant sätt att även medborgare som har särskilda behov kan nyttja den.</p>	<p>Uppdraget genomförs genom de beslutade aktiviteterna i HP Välfärdsteknik och e-hälsa för 2023.</p>
<p>Säkerställ en boendemiljö i kommunens särskilda boenden som kännetecknas av värdighet, kvalitet och tillgänglighet (VON)</p>	<p>Östersunds kommun ska enligt de politiska planeringsförutsättningarna ha en äldreomsorg som ska kännetecknas av värdighet, kvalitet och tillgänglighet. Vård- och omsorgsnämnden gav under 2021 förvaltningen i uppdrag att göra en översyn av boendemiljön i kommunens särskilda boenden för äldre (hos både interna och externa utförare). Översynen hade fokus på trivsel såväl inomhus som utomhus, med målsättning att alla boenden ska ha en trivsam miljö för de medborgare som bor där. Översynen påvisade en rad behov av förbättringsåtgärder och Vård- och omsorgsnämnden har utifrån inventeringens resultat gett förvaltningen i uppdrag att ta fram en underhållsplan för de berörda boendena. Planen ska innehålla prioriteringar, ansvar för utförande och kostnadskalkyl. Planen ska delas upp i kortsiktiga och långsiktiga åtgärder för att synliggöra kostnader och investeringsbehov för de olika åtgärderna. Genomförandet av underhållsplanen bedöms medföra ökade investeringskostnader vilket redovisas i separat dokument där nämndens investeringsbehov framgår.</p>	<p>Uppdraget hanteras inom ramen för den plan som är framtagen för att förbättra boendemiljön inom kommunens särskilda boenden. Uppdragsenheten VOF ansvarar för rapportering.</p>

3.2 I Östersund är kommunen en modern och attraktiv arbetsgivare

Uppdrag.	Förtydligande av uppdrag	Notering uppdrag
 Stärk kommunens kompetensförsörjning (Alla nämnder)	Uppdraget innebär att nämnden ska fortsätta arbetet med att stärka kommunens kompetensförsörjning. Under 2023 ska nämnden revidera och fortsätta arbetet som påbörjades 2022. Arbetet ska utgå från kommunens framtagna arbetsätt där nämnden ska identifiera vilka utmaningar som står för och vilka prioriterade utvecklingsområden som nämnden ska arbeta med under 2023.	Uppdraget hanteras inom ramen för HP Strategisk kompetensförsörjning 2023.

4 Nyckeltal

Nämnden ska löpande följa upp nedanstående nyckeltal:

4.1 I Östersunds kommun får medborgarna stöd, vård och omsorg och lever ett självständigt liv

Processgrupp	Politiska nyckeltal
Leda, styra, organisera socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård	 Effektivitetsindex LSS boende och daglig verksamhet
	 Effektivitetsindex äldreomsorg
Insatser för vuxna	 Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)
	 Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar, medelvärde
	 Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)
	 Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till första erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, medelvärde
	 Kvalitetsaspekter särskilt boende äldreomsorg, andel (%) av maxpoäng
	 Brukarbedömning boende LSS totalt - Brukaren trivs alltid hemma
	 Väntetid i antal dagar från beslut till första erbjudna inflyttningsdatum avseende boende enl. LSS § 9.9, medelvärde
	 Sjuksköterskor/plats i boende för särskild service för äldre, vardagar, antal
	 Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel (%)
	 Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, (%)
	 Fallskador bland personer 65+, 3-årsm, antal/100 000 inv
	 Kostnad äldreomsorg, kr/inv 80+
Insatser för både barn och vuxna	 Kostnad funktionsnedsättning totalt (SoL, LSS, SFB), minus ersättning från FK enl SFB, kr/inv

5 Ekonomi

5.1 Driftsredovisning

Driftbudget/plan (Mnkr med en decimal)	Utfall 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Taxor och avgifter	29,1	29,1	29,1	29,1	29,1
Externa bostads- och lokalhyror	74,7	74,4	74,4	74,4	74,4
Statsbidrag	79,4	7,0	7,0	7,0	7,0

Övriga externa intäkter	73,8	112,7	112,7	112,7	112,7
Interna hyresintäkter	0,3	0	0,3	0,3	0,3
Övriga interna intäkter	2,3	0,6	2,3	2,3	2,3
Kommunbidrag	1601,4	1633,6	1709,6	1708,1	1688,2
SUMMA INTÄKTER	1861,0	1857,4	1935,4	1933,9	1914,0
Personalkostnader	905,8	865,9	902,3	901,6	892,3
- varav arvoden, uppdragstagare och övriga löner	4,6	4,4	4,4	4,4	4,4
Personalomkostnader (PO-pålägg)	363,0	359,1	374,2	373,9	370,0
Varor	58,9	83,4	86,9	86,8	85,9
Köp av verksamhet	199,0	188,5	196,4	196,3	194,2
Övriga kostnader	46,6	90,4	94,2	94,1	93,2
Lämnade bidrag	34,1	33,2	34,6	34,6	34,2
Hyror, externt	73,3	75,6	78,8	78,7	77,9
Hyror, internt	60,0	62,1	64,7	64,7	64,0
Avskrivningar	6,7	5,8	6,0	6,0	6,0
Internränta	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5
Interna köp exklusive hyror	92,3	92,9	96,8	96,7	95,8
SUMMA KOSTNADER	1840,1	1857,4	1935,4	1933,9	1914,0
RESULTAT	20,9	0,0	0,0	0,0	0,0

5.2 Effektiviseringar, besparingar och intäktsökningar

Effektiviseringar, besparingar och intäktsökningar (mnkr med en decimal)	Budget 2023
Säkerställa handlägningsprocess för LSS-beslut	1,0
Förbättrad hälsa hos kommunmedborgare till följd av förebyggande och hälsofrämjande arbete	8,0
Förbättrad hälsa på arbetsplatsen genomförebyggande och hälsofrämjande arbete	2,9
Utveckla daglig verksamhet, minskat personalbehov LSS-bostäder	2,0
Ökad tillgång till välfärdsteknik	1,5
Samflytt av äldre som bor i LSS-bostad	1,5
SUMMA EFFEKTIVISERINGAR, BESPARINGAR OCH INTÄKTSÖKNINGAR	16,9

5.3 Investeringar (tkr)

MÅL	PROCESSGRUPP	INVESTERINGAR BUDGET 2023 MED PLAN FÖR 2024-2025	BUDGET 2023	PLAN 2024	PLAN 2025
MÅL 8					
8	Insatser för vuxna	Digitalisering E-hälsa och välfärdsteknik	4 000	4 000	4 000
8	Inventariehantering	Integration av välfärdssystem	3 000	3 000	3 000
8	Inventariehantering	Inventarier/trygghetslarm nya särskilda boendet	5 000	5 000	5 000
8	Inventariehantering	Larmanläggning	3 500	3 500	3 500
8	Lokalförsörjning och fastighetsunderhåll	Reinvestering av låssystem	5 000	5 000	5 000
8	Lokalförsörjning och fastighetsunderhåll	Reinvestering av trygghetslarm	2 100	2 100	2 100
8	Inventariehantering	Reinvesteringar inventarier	8 500	8 500	8 500
SUMMA MÅL 8			31 100	31 100	31 100
TOTAL			31 100	31 100	31 100

Vård- och omsorgsnämndens investeringsbudget 2023 uppgår till 31,1 mnkr. Medel avser främst reinvesteringar av larm och låssystem samt investeringar i ny välfärdsteknik.

Vård - och omsorgsnämnden föreslår Kommunfullmäktige att överföra 10,6 mnkr av budgeterade reinvesteringsmedel avseende 2023 till Affärsområde fastighet - Kommunstyrelsen med 6,0 mnkr inventarier och för låssystem med 4,6 mnkr.